

OUCH!

U OVOM BROJU...

- Kako zaštititi sebe
- Zaštita vašeg računara
- Saveti za roditelje

Bezbedno igranje onlajn igrice

Uvod

Igranje igrice putem interneta (onlajn gejming) je sjajan način da se zabavite, međutim ono sa sobom donosi i određene sebi svojstvene rizike. U ovom tekstu bavimo se time šta vi i vaša porodica možete da preduzmete da biste se zaštitili kada igrate onlajn igrice.

Kako zaštititi sebe

Ono zbog čega je igranje onlajn igrice tako zabavno je mogućnost da se igrate i komunicirate sa drugim igračima iz bilo kog dela sveta. Vrlo često je slučaj da uopšte i ne poznajete ljude sa kojima igrate igrice. Iako je velika većina ljudi na Internetu, baš kao i vi, tu da bi se zabavila, postoje i oni koji žele da vam naškode. Da biste bili bezbedni pridržavajte se sledećih preporuka:

- Budite oprezni kad primite bilo kakvu poruku u kojoj se zahteva da uradite nešto, poput otvaranja linkova ili preuzimanja (download) fajlova. Kao i kod napada sajber pecanjem (email phishing), sajber kriminalci će i u onlajn igricama pokušati da vas prevare da uradite nešto što za posledicu može imati inficiranje vašeg računara ili krađu vašeg identiteta. Ako poruka deluje neobično, hitno ili previše dobro da bi bila istinita, budite na oprezu jer je možda u pitanju napad.
- Mnoge onlajn igrice imaju sopstvena finansijska tržišta gde možete da trgujete, razmenjujete ili kupujete virtuelna dobra. Kao i u stvarnom svetu, i na ovim sistemima postoje prevaranti koji će pokušati da vas obmanu i ukradu vaš novac ili virtualnu valutu koju ste prikupili. Trgujte samo sa ljudima koji imaju potvrđenu reputaciju.
- Koristite jake pristupne fraze za svaki nalog s kojim igrate. Tako ćete sprečiti da napadači lako pogode vaše lozinke i preuzmu naloge. Ako vaša igrice podržava dvofaktorsku autentifikaciju, koristite je. Dodatno, na svim svojim nalogima za onlajn igrice postavite drugačije lozinke. Na taj način, u slučaju da vam je jedna igrice kompromitovana, ostali nalozi će vam biti bezbedni. Ne možete da zapamtite sve vaše lozinke? Razmotrite upotrebu menadžera lozinki.

Gost urednik

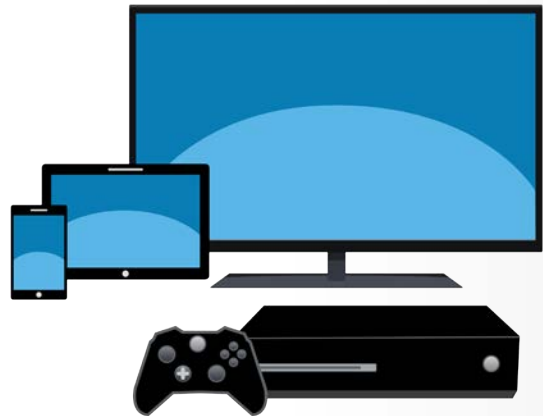
Steve Armstrong je osnivač kompanije „Logically Secure“, sertifikovani SANS instruktor i arhitekta platforme za upravljanje incidentima CyberCPR. Aktivan je na Tviteru sa nalogom [@Nebulator](#) i radi za velike svetske kompanije koje se bave kompjuterskim igrama. Tako ispunjava svoje profesionalne i dečake snove.

Zaštita vašeg računara

Sajber kriminalci mogu pokušati da hakuju ili preuzmu kontrolu nad računarom na kome igrate igrice, zato je neophodno da preduzmete mere da ga zaštitite.

Bezbedno igranje onlajn igrica

- Obezbedite vaš računar tako što ćete uvek koristiti najnoviju verziju operativnog sistema i igrica. Star i nepodržan softver ima poznate ranjivosti koje napadači mogu da iskoriste da bi vam hakovali računar. Održavajući svoj računar i vaše aplikacije za onlajn igrice ažurnim, eliminišete većinu poznatih ranjivosti.
- Koristite antivirusni softver i vodite računa da je ažuran i da u realnom vremenu proverava sve fajlove koje pokrećete.
- Softver za igrice preuzimajte samo sa pouzdanih sajtova. Vrlo često sajber napadači prave lažne ili zaražene verzije igrica.
- Dodaci (add-ons) za igranje igrica, u vidu softverskih paketa razvijenih od strane gejming zajednice, često se koriste za dodavanje novih funkcionalnosti u igru. Napadači ponekad zaraze ove softverske pakete malicioznim kodom. Kao i kod preuzimanja igrica, vodite računa da i dodatke preuzimate samo sa pouzdanih lokacija. Dodatno, ako neki dodatak igrice zahteva da zaustavite vaš antivirusni softver ili da promenite vaša bezbednosna podešavanja, ne koristite ga.
- Crna tržišta su se pojavila kako bi omogućila varanje u igricama. Osim što su neetički, mnogi programi za varanje su ujedno i malveri koji će zaraziti vaš računar. Nikad ne instalirajte niti koristite bilo kakav softver ili veb sajtove za varanje.
- Proveravajte veb sajtove svih onlajn igrica koje koristite. Mnogi sajtovi imaju posebne sekcije o tome kako da zaštitite sebe i svoj računar.
- Na kraju, uvek budite na oprezu kada igrate igrice na vašem mobilnom uređaju kao što biste bili i na vašem računaru. Sajber napadači počinju da napadaju i mobilne uređaje.

Ključ za bezbedno igranje igrica na internetu je u korišćenju jakih lozinki, zaštiti vašeg računara i korišćenju zdravog razuma kada primite neuobičajene poruke ili zahteve.

Saveti za roditelje ili staratelje

Deca zahtevaju dodatnu zaštitu i edukaciju kada igraju igrice putem Interneta. Edukacija i otvoreni razgovor sa vašom decom je najefikasnija mera koju možete da preduzmete da ih zaštitite. Jedan od naših omiljenih trikova da navedete decu da razgovaraju s vama je da ih pitate da vam pokažu kako funkcionišu njihove igrice, neka vas provedu kroz njihov onlajn svet i pokažu vam kako izgleda tipična igra. Možda čak možete i da igrate igrice s njima. Pored toga, neka vam opišu različite ljude koje upoznaju dok su na Internetu. Vrlo često igranje onlajn igrica može biti veliki deo društvenog života vašeg deteta. Razgovarajući sa njima (i podstičući ih da vam sami što više toga kažu) možete uočiti problem i zaštititi ih daleko efikasnije od bilo koje tehnologije. Neki dodatni koraci koje možete preduzeti uključuju sledeće:

Bezbedno igranje onlajn igrica

- Saznajte koje igrice igraju i proverite da li su one odgovarajuće za njihov uzrast.
- Ograničite količinu informacija koje vaša deca dele putem Interneta. Na primer, deca ne bi nikada trebalo da dele svoje lozinke, starost, telefonski broj ili kućnu adresu.
- Razmislite o tome da računar na kome igraju igrice bude u prostoru vašeg doma u kome možete da ih „držite na oku“. Osim toga, mlađa deca ne bi trebalo da igraju igrice u svojim sobama ili kasno noću.
- Maltretiranje, uvredljivi govor ili drugi tipovi asocijalnog ponašanja mogu biti problem. Vodite računa o svojoj deci, ako vam deluju uznemirena nakon igranja igrica možda su bila žrtve sajber maltretiranja. Ako su deca uznemiravana na internetu, neka prestanu da igraju igricu i nastave je u nekom prijateljski nastrojenom okruženju, ili neka igraju onlajn igrice samo sa proverenim prijateljima.
- Saznajte da li igrice vašeg deteta podržavaju kupovinu u okviru same aplikacije i koje vrste roditeljske kontrole podržavaju.

Saznajte više

Prijavite se na OUCH! mesečni bilten za podizanje svesti o bezbednosti informacija namenjen svima, pročitajte prethodne brojeve OUCH!-a i saznajte više o SANS-ovim rešenjima za unapređenje svesti o bezbednosti informacija na našoj internet prezentaciji securingthehuman.sans.org/ouch/archives.

Verzija na srpskom

Telekom Srbija kao društveno odgovorna telekomunikaciona kompanija pomaže prevođenje i distribuciju ovog biltena kako bi se unapredila svest korisnika informaciono-komunikacionih tehnologija o bezbednosti informacija.

Dodatne informacije

Bezbednost vaše kućne mreže:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2016#february2016
Socijalni inženjering:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2017#january2017
Pristupne fraze:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2017#april2017
Menadžeri lozinki:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2015#october2015
Verifikacija iz dva koraka:	https://securingthehuman.sans.org/ouch/2015#september2015

OUCH! bilten objavljuje SANS Securing The Human program i distribuira se pod [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licencom](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/). Biltene je dozvoljeno distribuirati ili koristiti za svoj program unapređenja svesti o bezbednosti informacija pod uslovom da se sadržaj ne modifikuje. Za pitanja u vezi prevoda ili za dodatne informacije, kontaktirajte ouch@securingthehuman.org.

Redakcija: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Кэти Клик, Cheryl Conley
Preveli: Dragan Ristić i Gordana Živanović

securingthehuman.sans.org/blog

[/securethehuman](https://securethehuman)

[@securethehuman](https://twitter.com/securethehuman)

securingthehuman.sans.org/gplus